

Kaupunginhallitus, kokous 15.10.2018

Pöytäkirja on tarkastettu

§ 368 Kaupunginhallituksen lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle näkemyksistä alueellisen junaliikenteen kehittämistä

MliDno-2018-1893

Valmistelija

- Janne Skott, janne.skott@mikkeli.fi

Kuvaus

Liikenne- ja viestintäministeriö suunnittelee rautateiden osto- ja velvoiteliikenteen seuraava kautta vuodesta 2020 alkaen. Nykyiset ostoliikennesopimus ja päätös velvoiteliikenteestä ovat voimassa vuoden 2019 loppuun. Tulevalla kaudella on tarkoitus pilotoida yhdessä alueiden kanssa alueellista liikennettä sekä tarkastella muutoinkin osto- ja velvoiteliikenteen kokonaisuutta ottaen huomioon alueiden tarpeita.

Rautateiden henkilöliikennepalvelut avataan kilpailulle vaiheittain. Kilpailun avaaminen muuttaa merkittävästi osto- ja velvoiteliikenteen sopimuskokonaisuutta, kun VR:n yksinoikeus junaliikenteeseen päättyy. Kilpailun avaamisella pyritään lisäämään rautateiden palvelutarjontaa ja löytää houkuttelevia palveluratkaisuja eri asiakasryhmille. Sen lisäksi muutoksen uskotaan parantavan raideliikenteen kustannustehokkuutta ja sitä kautta julkiselle tuelle saadaan enemmän vastinetta. Henkilöliikenteen lisäksi palveluiden kehittäminen lisää myös tavaraliikenteen logistiikkapalveluita, jolloin muutos palvelee myös teollisuuden logistiikkatarpeita.

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt mm. kunnilta 23.10.2018 mennessä lausuntoja alueellisista liikkumistarpeista, palvelutasosta, kehittämissuunnitelmista sekä merkittävimmistä palvelutasopuutteista. Eri liikennepalvelujen ketjuttamista ajatellen on myös pyydetty selvittämään alueella käytettyjen lippu- ja maksujärjestelmien mahdollista yhteistoiminnallisuutta VR:n lippujärjestelmän kanssa. Lisäksi LVM on pyytänyt eri viranomaistahoja ilmoittamaan mahdollisesta halukkuudestaan osallistua pilottiyhteistyöhön uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelussa ja toteutuksessa. Pilottihanke toteutetaan 2018-2022, ja osallistuminen vaatii valmiutta sitoutua hankkeeseen rahallisesti sekä henkilöstöressurssien kautta.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue/Kyytineuvo on valmistellut seuraavan lausunnon:

”Liikennepalvelujen kehittäminen asiakaslähtöisempään ja eri liikkumismuodot yhdistävään suuntaan on ensiarvoisen tärkeää maakuntien kilpailukyvyn edistämiseksi. Palvelutaso on kyettävä säilyttämään riittävällä tasolla myös harvempaan asutuilla seuduilla, mutta samalla palveluiden tuottamiselle on löydettävä taloudellisesti kestäviä ratkaisuja. Etelä-Savossa on tärkeä pystyä tarjoamaan mahdollisimman saumattomia ja molempiin suuntiin toimivia matkaketjuja pääkaupunkiseudulle sekä muihinkin kasvukeskuksiin. Toimivat yhteydet palvelevat yrityselämää, asukkaita, vapaa-ajan asukkaita sekä matkailijoita edistäen näin alueen ja sen palveluiden saavutettavuutta.

Palvelutason määrittelyssä on lähdettävä liikkeelle asiakatarpeista. Matkaketjujen on oltava mahdollisimman sujuvia ja miellyttäviä, jolloin on kiinnitettävä huomiota myös matkustamisen laatuun, huomioiden palvelujen käytettävyys, kulkuvälineiden laadulliset ominaisuudet sekä pysäkkien/asemien palvelutaso. Merkittävämpänä puutteena Mikkelin kaupungin näkökulmasta on ollut aamujunavuoron puuttuminen pääkaupunkiseudulta Etelä-Savoon suuntautuvassa kaukojunaliikenteessä. Päivän ensimmäinen junayhteys Helsingistä on saapunut Mikkeliin vasta noin klo 11. Tilanteeseen on nyt tulossa muutos, kun VR on julkaissut lisäävänsä tarjontaansa aamujunavuoron Helsingistä Kuopioon. Juna lähtee Helsingistä klo 5.57 ja saapuu Mikkeliin klo 8.40.

Mikkelin kaupunki kehittää palvelujaan asiakaslähtöisempään suuntaan ja edistää digitaalisten palvelujen käyttöönottoa myös henkilöliikenteen osalta. Alueellista liikkumista edistetään usein eri keinoin. Tällä hetkellä on käynnissä erilaisia alueellisen liikkumisen hankkeita, joissa Mikkelin kaupunki on osallisena. Mikkeli on Etelä-Savon osalta pilottikohteena Alpio-hankkeessa, joka edistää alueellisten liikkumispalveluiden integrointia. Pilotin tavoitteena on kerätä kokemusta lakisääteisten sote-matkojen tehostamisesta avaamalla kuljetuksia myös itse maksaville asiakkaille, sekä tehostaa matkojen yhdistelytoimintaa mm. julkista liikennettä ja uusia palvelualustoja hyödyntäen.

AIKO-hankeen pilotissa kokeillaan uudenlaista työmatkapalvelua, jossa samansuuntaisen työmatkareitin omaavat kaupunkilaiset voivat internet-pohjaisen palvelun avulla hyödyntää kimpapakyytipalvelua työmatkoihin. Tavoitteena on vähentää yksityisautoilua, ja kehittää uudenlaisia joukkoliikenneverkostoa tukevia markkinaehtoisia liikkumispalveluita.

Mikkelin kaupungilla ei ole mahdollisuutta tällä hetkellä sitoutua raideliikenteen pilottihankkeeseen liikenne- ja viestintäministeriön edellyttämällä tavalla rahallisesti tai henkilöstöresurssien osalta.

Pilottihankkeen matkaketjuajattelun tukemiseksi Mikkelin kaupungin joukkoliikenteessä käytössä oleva Waltti-lippujärjestelmä on integroitavissa VR:n lippujärjestelmään, ja tulemme tarkastelemaan myös bussiliikenteen aikatauluja siten, että ne tarjoavat syöttöyhteyksiä raideliikenteelle.”

Päätösehdotus

Esittelijä

- Timo Halonen, kaupunginjohtaja, timo.halonen@mikkeli.fi

Kaupunginhallitus antaa edellä olevan Asumisen ja toimintaympäristön laatiman lausunnon liikenne- ja viestintäministeriölle.

Päätös

Asiasta käydyn keskustelun aikana Kerttu Hakala esitti Soile Kuitusen ja Liisa Ahosen kannattamana, että lisätään palvelutason määrittelyä käsittävään kappaleeseen lause: ”Mikkelin kaupunki katsoo, että toimiva junaliikenne tarkoittaa myös toimivia asemia ja vaatii, että Haukivuoren asemalle palautetaan asioinnin kannalta tärkeimmät junavuorot.” Puheenjohtaja tiedusteli, että voidaanko Kerttu Hakalan esitys hyväksyä yksimielisesti. Hyväksyttiin.

Lisäksi esittelijä esitti, että lausuntoon lisätään kaupungin edunvalvontamuistiosta tekstit rataliikenteen parantamisesta. Hyväksyttiin.

Tiedoksi